

YDERMOSSA.

AKE BENGTTSSON
Kilholts
310 10 VAXTORP
☎ 0430 - 310 44

1729 bestod byn YDERMOSSA av tre hemman som här beskrives sålunda : YDERMOSSA N:r 1. 2/3 mantal förmedlat till 1/3 mantal. Utsockne frälse, Ägare : HERR MAJOREN CARL G. MECK.

Utsockne frälse - detta tyder på att ägaren är en adelsman som ej är bosatt i socknen. Men Carl G. Meck var ju en av arvingarna på Vallen och var vid denna tid bosatt i Vindrarps. Detta rör sig möjligen om ett arvegods från Dömostorp. - Både Vallen och Dömostorp hade ju ägts av den avlidne ERIK JOHAN MECK, C.G. Mecks fader.

Utsockne frälsenatur kan också ha bestått ända sedan 1600-talet, då samtliga tre hemman en tid tillhörde Hishultssäterierna Oxhult och Sjöboholm.

Ydermossa N:r 1 beskrivs vidare 1729 bestå endast av en gård. Åbo är NILS NILSSON.

Någon gång mellan 1754 och 1788 kommer Ydermossa N:r 1 att inköpas av Krapperups fideikomiss i Skåne. Vem som då är säljare är än så länge okänt.

Åbo 1729 var NILS NILSSON. 1760 finner vi att åbon heter TUFVED PERSSON gift med dottern på gården BOEL.

På hösten 1773 drabbades byn av den svåra farsoten "rödsot" = dysenteri. Den 24/10 dog Hans Perssons hustru Ingeborg, dessutom deras dotter Ingeborg 19 år samma dag, 7/11 Ture Perssons son Per 10 år, 28/11 Tufve Persson, 19/12 Ture Persson och den 28/11 även Per Svensson, alltså 6 personer i denna lilla by på så kort tid.

Som vi såg ovan så dog TUFVE 1773. Det verkar nu som om änkan och barnen brukar gården vidare tills vi kommer fram på 1790-talet, då är två familjer bosatta på hemmanet. Troligen har nu hemmanet delats. Vi följer nu först den ena delen.

Vi får något senare veta att den ena delen är på 1/9 mtl och den andra på 2/9 mtl. Å.
TUFVES dotter ELSA gifter sig med en HANS INGELSSON från Björnsåkra. Familjen var barnlös och när båda makarna 1839 dör, de var nu båda i 80-års åldern, sammanslås åter de båda brukningsenheterna till en gård.

Omkring 1790 kommer SVEN LARSSON från Nordanå gift med ANNA NILSDOTTER från Lycket och övertar brukandet den andra delen av hemmanet. Denna del är på 2/9 mtl. Från 1839 brukar SVEN LARSSON hela hemmanet.

1842 överläter denne gården till sonen NILS SVENSSON. Denne med familj stannar till 1847, då gården överlätes till GUDMUND BENGTTSSON från Lycket. Denna familj stannar endast till 1854 då de flyttar till Lycket. De efterträds nu av fam. JOHANNES PERSSON, men även denna fam. flyttar, till Brännehag 1857.

Det blir fastighetsbyte ty nu kommer förre brukaren av Brännehag ANDERS ÅKESSON med familj.

Denna familj stannar till 1885 då ANDERS dör. Hustrun och en dotter, Cecilia, flyttar till Ballinge. 1888.

Gården övertas 1888 av JOHANNES SVENSSON med fam. Denna fam. kom närmast från Hulebäck.

Det verkar som ett torp har uppstått på N:r 1 omkring 1850-talet. Det synes börja med ett hus där änkan BOEL SVENSDOTTER är bosatt med en oäkta son. Omkring 1860 kommer fam. NILS SVENSSON vilken betecknas som jordtorpare. NILS dör 1863 och fam. flyttar till Åtorpet i Nordanå. Detta torp är troligen identiskt med ÅTORPET.

YDERMOSSA N:r 2.

1729 beskrivs N:r 2 sålunda : 2/3 mantal till 1/3 mantal förmedlat. Insockne frälse.

Hemmanet har en gård. Åbo är: JÖNS NILSSON.

Hemmanet ägs av : HERR RYTTMÄSTARE JACOB MECK på Vallen.

1760 har gården överlåtits till dottern INGEBORG och hennes man HANS PERSSON från Stackarp. Hustrun dör 1773 i den tidigare omtalade rörsotepedemien. HANS gifter om sig 1774 med pig. ELNA INGVARSDOTTER. Denne behåller gården till omkring 1788 då den överlåtes till PER BENGTSSON från Örkelljunga. Hans o Elna tar nu undantag. PER dör 1822. Gården övertas nu av sonen BENGT PERSSON och dennes familj. BENGT dör 1840. Ånkan gifter om sig med den 17 år yngre drängen BENGT ÅKESSON. Denna familj flyttar nu till Stackarp N:r 2 1854. Ny brukare i Ydermossa blir nu fam. INGVAR ANDERSSON. INGVAR dör 1874 och gården övertas nu av sonen ANDERS INGVARSSON och dennes hustru NETE CARLSDOTTER från Bölinge. 1883 köper dessa en gård i Koarp och Ydermossa övertas av NILS PETER ANDERSSON. Detta blir bara tillfälligt ty redan 1888 säljer Vallen gården till JOHANNES LARSSON från Hälede.

1916 säljer denne gården till sonen EDVIN JOHANSSON. Denne låter flytta gården till sin nuvarande plats redan de första åren. Bl.a. boningshuset på den gamla gårdsplatsen står ännu kvar och har under tiden tjänstgjort som bostad.

Gården ägs sedan omkring 1965 av sonen BO EDVINSSON och dennes hustru ALVA.

Det har en tid varit affär i Ydermossa. Denna har troligen hela tiden varit förlagd till N:r 3.

Den förste omtalade lanthandlaren i bygden var NILS GUDMUNDSSON son till den tidigare omtalade GUDMUND BENGTSSON på N:r 1. Familjen Gudmund Bengtsson flyttar runt i bygden runt sjön. 1854 flyttar de till Lycket, 1860 till Smedjeryd, 1862 till torpet Sjöholm i Bölinge. NILS GUDMUNDSSON gifter sig nu med dottern på en av gårdarna i Bölinge och familjen bor inhyses på gården. Nils Gudmundsson kallas här för handlanden. Nils Gudmundsson hade dessförinnan några år varit bosatt i Ydermossa och kallades här för Lanthandlaren.. Nils Gudmundsson blir med tiden ägare av 1/12-dels mantal i Bölinge. Nils o Neta Gudmundsson hade följande barn : Alfred f. 1876, Gottfrid f. 1878, Oscar Rudolf f. 1885, Maurits Friedlander f. 1891 och Arnouff Rubin f. 1893. Om Nils hade börjat med handel tidigt är okänt.

Handeln i Ydermossa övertogs möjligen av BEATA CARLSDOTTER som senare gifter sig med August Bengtsson. Hon kallas i varje fall för handelsidkarskan när hon 1890 hade kommit till Ydermossa och där bodde inhyses hos B.P.Svensson

6

YDERMOSSA N:r 3.

1729 beskrivs detta : 2/3 mantal till 1/3 mantal förmedlat
Insockne frälse.

Hemmanet har en gård och åbo är PER SVENSSON.

Hemmanet ägs av HERR MAJOREN CARL GUSTAV MECK från Vallen.
Denne bodde dock vid denna tid i Vindrarp.

På 1760-talet övertas gården av sonen TURE PERSSON. I den
tidigare omtalade rödsotepedemien dör både TURE och fadern PER.
Änkan gifter om sig med den 12 år yngre drängen MÅNS JÖNSSON
från Vråkärr.

På 1790-talet kommer det nya brukare på gården. MÅNS o hustrun
tar undantag och gården övertas av fam. SVEN TURESSON son till
Ture Persson.

Omkring 1820 överläter så dessa till dottern ANNA och hennes
man NILS MAGNUSSON från Ekebränna.
NILS MAGNUSSON dör 1853 och gården övertas av sonen PER NILS-
SON och dennes hustru KRISTINA.

PER NILSSON får nu möjlighet att friköpa gården från Vallen
1888. Han dör 1892 och även sonen SJUNNE dör 1895.

Redan 1889 hade han sålt gården till BENGT PETER SVENSSON
från Vråkärr och dennes hustru MATILDA CARLSDOTTER från Norda-
nä.

BENGT PETER SVENSSON låter senare göra avstyckningar från denna
gård.

En lägenhet om 6 har, 69 ar o 52 kvm. 1892 till ANDERS JOHANS-
SON vilken 1911 säljer den till SIGFRID JANSSON

1/18 dels mantal till svågern AUGUST BENGTSSON från Ballinge
1895. Denna köper B.P.SVENSSON tillbaks 1904. Säljer senare
en lägenhet om 6 har 32 ar o 50 kvm. till samme köpare. Denna
lägenhet kallas ÅSLUND N:r 2.

En lägenhet kallad ÅSLUND N:r 1 om 1 har 68 ar o 89 kvm. till
AUGUST ANDERSSON 1906. Denne säljer 1909 till JOH.AUGUST BENGTS-
SON . 1913 köper NILS P.JOHANSSON denna lägenhet.

YDERMOSSA N:r 3 överläter B.P.SVENSSON omkr. 1914 till dottern
KLARA och hennes man ARVID JOHANSSON. ARVID dör 1937.
Gården brukas av änkan och barnen tills sonen BROR ARVIDSSON
och hans hustru GUNVOR övertar 19